

НОВИ САД - На данашњи дан 1999. године од касетних бомби - забрањених према женевским конвенцијама за нападе и на војне циљеве - избачених нешто пре поднева из авиона НАТО искључиво на цивилне циљеве, стамбене зграде и улице у близини главне градске пијаце и Клиничког центра у строгом центру Ниша, погинуло је 16 цивила а више од 70 је рањено.

1682- Умро је руски цар Фјодор III Алексејевич Романов, којег је на престолу наследио полубрат Петар I, назван Петар Велики. Цар је постао 1676, али - малолетан и болешљив - није био у стању да самостално влада, па су земљом практично управљали његови ујаци, бољари Милославски. Током његове владавине Русија је учврстила власт на огромним новоосвојеним територијама у Поволожју, Сибиру и Украјини.

1711- Рођен је шкотски филозоф, економиста и историчар Дејвид Хјум, који је критиком веродостојности метафизике, односно преиспитивањем принципа каузалитета, уздигао емпиристичко филозофско мишљење у Енглеској. Дао је значајан подстицај критичкој филозофији Имануела Канта и утицао на позитивизам и логичко-емпиристичку филозофију. Претходник је класичних енглеских економиста и творац квантитативне

теорије новца. Дела: "Расправа о људској природи", "Морални, политички и литерарни огледи", "Филозофски оглед о људском разуму", "Политичке расправе", "Истраживање принципа морала", "Историја Енглеске", "Мој живот".

1833- Рођен је немачки композитор Јоханес Брамс, истакнути касни романтичар. Као поборник оживљавања облика класичне и преткласичне музике компоновао је у традицији Јохана Себастијана Баха, Лудвига ван Бетовена и раних романтичара. Синтетизовао је принципе класике и романтике, па су га његови следбеници назвали оснивачем немачке новокласичне школе. Дела: четири симфоније, камерна музика, виолинске и клавирске сонате, баладе, два клавирска и један виолински концерт, вокалне композиције ("Немачки реквијем"), соло песме, хорови.

1840- Рођен је руски композитор Петар Иљич Чајковски, најистакнутији руски симфоничар 19. века. Инспирисао се народном музиком, бајкама и руском историјом. Компоновао је шест симфонија, опере, увертире, концерте за клавир, концерте за виолину, камерну музику, балете, соло песме, клавирске композиције. Инспирисан Српско-турским ратом 1876. Чајковски је компоновао "Српско-руски марш", данас познат као "Словенски марш". Мотиве је пронашао у збирци Корнелија Станковића "Србске народне мелодије", штампаној 1862. у Бечу (прво издање 1859). За ту збирку српски композитор награђен је од стране руског царског двора Орденом светог Станислава. Српско-руски марш Чајковског први пут је изведен 17. новембра 1876. у Москви. Остала дела: опере "Евгениј Оњегин", "Пикова дама", симфонија "Патетична", балети "Лабудово језеро", "Шчелкунчик", "Успавана лепотица", увертира "Ромео и Јулија".

1861- Рођен је индијски писац и филозоф Рабиндранат Тагоре, добитник Нобелове награде за књижевност 1913. По општој оцени литерата непревазиђене вредности. Написао је више од хиљаду поема, 24 драме, осам романа, најмање осам томова приповедака, више од 2.000 песама и мноштво есеја. Писао је на бенгалском језику, а поезију је сам преводио на енглески. Напустио је традиционални књижевни бенгалски и писао на говорном језику. Његово дело одликује се снагом и јасноћом мисли, достојанственом емотивношћу, али га краси и дубока друштвена одговорност. Главни циљ било му је био повезивање источне и западне културе. Дела: збирке песама "Градинар", "Гитанџали", збирке приповедака "Група прича", "Златан чамац", "Касна жетва", "Снови", "Нуђења", роман "Гора", лирске драме "Читра", Малини", публицистички рад "Национализам".

1892- Рођен је српски писац Милутин Бојић. Аутор чувене "Плаве гробнице" - која пева о масовном сахрањивању српских војника у Јонско море недалеко од Крфа. Студирао је

филозофију и педагогију у Београду. Учествовао је у балканским ратовима и у Првом светском рату. После повлачења преко Албаније радио је као државни службеник на Крфу и у Солуну. Умро је од туберкулозе у 25. години и сахрањен је на солунском гробљу Зејтинлик. Дела: четири књиге песама и више драма, укључујући "Краљеву јесен" и "Урошеву женидбу".

1893- Поводом 400. годишњице оснивања Ободске штампарије, књижевно-уметничка заједница под председништвом Милана Милићевића приредила је прву изложбу српских књига у Београду.

1901 - Рођен је амерички филмски глумац Френк Џејмс Купер, познат као Гари Купер, један од најомиљенијих глумаца у историји Холивуда, препознатљив по наглашеној индивидуалности. Снимио је 84 филма. Филмови: "Закон Дивљег запада", "Наредник Јорк" (Оскар), "Коме звоно звони", "Тачно у подне" (Оскар), "Вера Круз", "Пријатељско убеђивање", "Љубав поподне", "Дрво за вешање".

1915- Немачка подморница торпедовала је у Првом светском рату британски путнички брод "Лузитанија" код обала Ирске, у којем је погинуло 1.198 људи, укључујући многе грађане САД. Овај случај оставио је велики утисак у Америци и на крају је прихваћен као повод да САД ступе у рат против Немачке.

1928- Граница права гласа жена у Великој Британији спуштена је са 30 на 21 годину.

1936- Рођен је Иван Јагодић, српски позоришни, филмски и телевизијски глумац. Посебно је био ангажован у Драмском програму. Упамћен је, између осталог, по карактеристичној боји гласа и врхунској дикцији.

1954- Снаге отпора у Вијетнаму потукле су Французе код Дијен Бијен Фуа, што је утицало на француску јавност да појача захтеве за престанак рата и француска влада је 21. јула 1954. прихватила споразум којим је окончала војну интервенцију у својој колонији Индокини. Био је то почетак распада француског колонијалног царства.

1995- Кандидат конзервативаца, градоначелник Париза Жак Ширак, победио је на председничким изборима у Француској кандидата социјалиста Лионела Жоспена.

1997- У извештају Владе САД осуђена је сарадња Швајцарске с немачким нацистима током Другог светског рата, због чињенице да су швајцарске банке прихватале злато, уметнине и најразличитије драгоцености опљачкане широм окупиране Европе. У студији је наведено да је тиме продужен рат, јер је подржана "способност Немачке да води рат".

1999- Амерички авиони су с пет пројектила разорили зграду амбасаде Кине у Београду, усмртивши троје кинеских новинара, а један цивил је убијен приликом бомбардовања оближњег хотела "Југославија". Претходно је НАТО авијација, као и пет дана пре тога, онеспособила кључне трафо-станице на ширем подручју Београда, изазвавши делимичан распад електроенергетског система у Србији.

1999- Код Липљана је пронађено тело Фехмија Аганија, најближег сарадника Ибрахима Ругове. Званично је саопштено "да га је убила тзв. ОВК" пошто се противио њиховим терористичким методама, што је тзв. ОВК одбацила, као и његови најближи.

2000- Председник Русије Владимир Путин, уверљиви победник на изборима месец и по дана раније, полагањем заклетве на свечаности у Кремљу званично је преузео функцију шефа државе. Његов претходник Борис Јељцин је, предајући дужност, догађај оценио као историјски, јер је први пут у историји Русије власт мирно предата.

2002- У море на североистоку Кине срушио се кинески путнички авион, што није преживео нико од 112 путника и чланова посаде.

2002- У нападу исламског терористе самоубице на један клуб јужно од Тел Авива погинуло је најмање 15 људи. Одговорност је преузела терористичка организација Хамас.

2007- Умро је српски песник, академик, Стеван Раичковић. Студирао је на Филолошком факултету у Београду, а већ са 17 година почео је да објављује поезију у

"Књижевности", "Младости", "Књижевним новинама" и "Политици". Био је сарадник Литерарне редакције Радио Београда и уредник у Издавачком предузећу "Просвета". Објавио је више од 20 збирки песама и неколико књига есеја. Прву збирку "Детињство" објавио је 1950. Преводио је руску поезију и то Ану Ахматову, Марину Цветајеву, Јосифа Бродског, као и Бориса Пастернака, али и Шекспирове сонете и Франческа Петрарку ("Десет љубавних сонета"). Раичковићева поезија објављивана је на руском, пољском, чешком, словачком, мађарском, бугарском, русинском, албанском, словеначком и македонском језику. Добитник је најзначајнијих песничких награда - Змајеве, Змајевих дечјих игара, "Невен", Његошеве, Дучићеве, "Бранко Миљковић", "Љубиша Јоцић", "Горанов венац", награде за преводилаштво "Милош Н. Ђурић", као и Седмојулске награде и награде града Београда (Октобарска).

2007- Умро је српски биолог Војислав М. Петровић, члан САНУ. Био је професор на биолошкој групи Природно-математичког факултета у Београду. Биран је за проректора и ректора Београдског универзитета. Рођен је у Малој Каменици код Неготина 1925. у учитељској породици. Гимназију је завршио у Неготину 1943. а дипломирао је 1953. у Београду.

2008- Најмање 61 особа је погинула, а око 200 је рањено широм Либана, у сукобима који су избили између присталица опозиције предвођених Хезболахом и снага владајуће колице сунита, хришћана и Друза.

2009- Умро је академик Милутин Стефановић, истакнути истраживач у области хемијских наука, члан САНУ. Докторирао је на Природно математичком факултету у Београду 1954. где је потом предавао као редовни професор. Бавио се органском хемијом. Био је уредник "Јоурнал оф тхе Сербан Ћемицал Социету". Добитник је награде града Београда (Октобарске).

2010- Умро је Светозар Стојановић, један од водећих српских филозофа и теоретичара политике у другој половини 20. века. Рођен је 1931. године у трговачкој породици у Крагујевцу. Докторирао је у Београду 1962. Припадао је групи наставника који су укљоњени са београдског Филозофског факултета 1974. због дисидентске делатности. Уживао је озбиљан међународни углед и као плодан стручни аутор и због опште јавне делатности. Дела: "Савремена мета-етика", "Између идеала и стварности", "Историја и партијска свест", "На српском делу Титаника".

(Танјуг)